

լեթի Ալիսե Խրիսթիանա յարմարն անվաճ
խալան օրունմադ իսէ, օլ վազըթ, չու հտ.
լին, կէրէք քէնտի մէնափրինէ, վէ կէ-
րէք ումումէն Էվրօքանն մէնափրինէ
(ֆայրտէլէր) միւնափր (մուղայր) պու-
լունաճաղըն, պէհանէ մէնապուրիյէթ
կէօրիւնօրլար: Պու գաղիյէտէ, տիււ-
լի մուաղլամա պիւ իթթիֆադ, էհա-
լիյի Խրիսթիանայիյէնին ըէֆահը հա-
լինի, վէ ումումէն ասայիյին մէնափրի
նի թէնմինէ լաղըմ կէլէն թէտապիւրի
իթթիսաղ հազգընտա, իճապ իտէն
միւթալաաթը պէհան իտէնէք տիր:

1877 մարտ 31 (այաֆր սնկա), Լօնտրա
Միւնսթէր (Ալմանէա սէֆրի)
Պայթ (Ալմսթրիա սէֆրի)
Տարդուր (Պրանսա)
Տէրպի (Ինկիլթէրա խարիճիէսի)
Մէնապրէա (Խիթալէա սէֆրի)
Շուվալօֆ (Բուսիա սէֆրի)

1877 սէնէսի մարտ օրու պիր թարի-
խիյէ, Լօնտրա խարիճիյէ նէզարթիւնտէ,
տիււէլի մուաղլամա սիւֆէրապընն իճթի-
մանտէ իմզալանան մաղաթանն թէրճէ-
մէսի տիր:

Ալմանէա սէֆրի գօնթ տը Միւնս-
թէր, վէ Ալմսթրիա-Մաճար սէֆրի
գօնթ տը Պայթ, վէ Պրանսա սէֆրի
ըն մարգի Տարդուր, վէ Ինկիլթէրա
խարիճիյէ նաղըն գօնթ տը Տէրպի,
վէ Իթթիսաղ սէֆրի ժէնէրալ գօնթ տը
Մէնապրէա, վէ Բուսիա սէֆրի գօնթ
տը Շուվալօֆ, պու կիւն մէնապիւրի շար-
գիյէյէ տայիր, Բուսիա թարաֆըն
տան թէքիֆ օլունան Բրօթօգօլու իմ-
զա իչին, խարիճիյէ նէզարթիւնտէ
իճթիմա իյլէտիլէր: Դօնթ Շուվալօֆ,
Ինկիլթէրա խարիճիյէ նաղըն պիր
լայիսի մուգատտէմէ (բրօ մէմօրիա)
թէսլիմ իտէրէք, պէր վէնհի աթի պէ-
հան իյլէմիլ տիր: շէոյէ քի, էկէր Դա-
րասաղ իլէ ազտէ միւնապէհ օլունուր
իսէ, վէ էկէր Պայթ Ալի, Էվրօքանն
նէսայիճիյին գապուլ իլէ, միւնապէհ
հալիսէ իտէյէ, վէ Բրօթօգօլու միւն-
տէրիճ օլան իսլահաթը, ճիտտէն (սա-
հիհէն) իճրայէ հաղըր պուլունուր իսէ,
թէրքի էսլահա մէսէլէսինի, մէվզըի
իճրայէ վաղ իչին, Բէթէրապուրիա պիր
մէնմուրու միւստուս սէվգ իյլէսին,
պու թէրքի էսլահաեա, Բուսիա իմիւ-
րաթօրու տալի, բոյի ըրզա կէօթիւ-
րէնէք տիր: էկէր Պուլլարիսթանը
գանա պուլաշաբըն գըթիլալար կի-
պի գըթիլալ վուգուա կէլի իսէ, օլ
հալտէ, ասաքիւրին տաղըլմասը, պիթ-
թապի կէրիյէ գալըր:

«Մօնսթէ օլը գօնթ տը Տէրպի պա-
տէհու սիւֆէրանն հէր պիրիսինէ պիր
պէհանապէ գրաաթ իտէրէք, քէն-
տիլիլինէ պիրէր նիւսլալէրինի տալի
իթա իյլէտի:

«Պունուն պիր սուրէթի տալի չու
մաղաթանա ըապթ օլունմուշ տուր,
ժէնէրալ գօնթ տը Մէնապրէա տալի,
Բրօթօգօլ միւնապիւթիլիյէ, քեաֆ-
ֆէյի տէվլէթլէր պէյնիտէ, թէյէմ
միւնտէն թէնէսի օլունմուշ օլան իթ-
թիֆադ պապը օլունուր, իթթիսաղ
չու կիւնքի Բրօթօգօլուն իմզալանմա-
աղլա, չու մէսէլէտէ տալիլ պուլու-
նաճաղըն պէհան իյլէտի, պուլուն իւ-
ղէրինէ, սիւֆէրայի միւնապիւթիյէմ,
Բրօթօգօլու միւնապրէա:

(Իմզալար)

Բրօթօգօլուն իմզալանմաղլան տէվլէլ,
գօնթ Տէրպի թարաֆընտան իտիլն պէ-
հանաթ:

«Չիւրտէ վաղ իւլ իմզա, Ինկիլթէր-
ա խարիճիյէ նաղըն, Ինկիլթէրա,
Ալմանէա, Պրանսա, Իթթիսաղ, վէ Բու-
սիա

սիա մուրախիսալարը թարաֆընտան,
պու կիւն իմզալանմա Բրօթօգօլ հաղ-
գընտա, աթիտէ քի թահրի օլունան
մէվաաթը պէհան իտէր:

«Մատամ քի, Ինկիլթէրա հիւ-
քիւմէթի, Բուսիա թարաֆընտան,
թէքիլիֆ օլունան Բրօթօգօլու, մահա-
լիլ օլունա ասայիլինէ իմզալանմա ըրզա
կէօթիւր, պու սէպէպտէն տալաթը, միւ-
թէսալվէր օլան մաղսէտէ վաաթ օ-
լունմաաղը թափորտէ, խուսուսա
տէվլէթի Ալիյէ իլէ, Բուսիա թարա-
ֆընտան, թէրքի իսլահա իլէ, տէվլէ-
թէյի միւնապիւթիյէմա պէյնիտէ
ազաթ միւնապէհա մէսէլէսի հալլ օ-
լունմաաղը ճա, մէպհուսուն անհէ օ-
լան Բրօթօգօլ, քէնէն լէմէնքիւն (հիշ-
օլմամը) հիւքիւնտէ աստ օլունա-
ճաֆ տըր:

Տէրպի

1877 մարտ 31
Մէզքիւր Բրօթօգօլա մէրպութ օ-
լան իւլ գըթա թէնէկրաֆընտան թէր-
ճէմէլէրինի տալի, բաղար իթթէսի
տէրճ իտէրիլ:

ԲՐՈԹՕԳՕԼՈՒՆ ՃԷՎԱՊԸ

(Խարիճիյէ նաղըն Սալթիթ բալա հաղ-
ըթլէրինին Բրօթօգօլ հաղգընտա թէնէկ-
րաթ վաաթիսաղլա մուաղլամ տէվլէթլէ-
րէ կէօնտէրիլ օլունուր ճէվապըն թէր-
ճէմէսի տիր:)

Պայթ Ալի Բրօթօգօլ իլէ իւնալէրինի
գապուլ իլէտի, ֆաղաթ քէնտիսինի իւ-
թիւրաղ օլմաաղը հալտէ, թանիլմ օլու-
նան պէնէ պիր վարազաթը - քի քէնտի
իւ-
տարէյի տալիլինէսինէ սայիտ տիր - գա-
պուլ իթթիլէ քէնտիսինի մէնապուր կէօրմէ-
տիլիլին պէհան, վէ հուգուգու միլէ նա-
միւնա օլունա, շան վէ իթթիլալիլէթիլինէ
իւնա օլան խալէլէ Բրօթօգօլ օլունուր:

Պայթ Ալի, տիււէլի մուաղլամանն
տէվլէթի Ալիյէ միւնապիւթ օլան թէսլ-
լիլաթլարընտա, կիւնա մէմալիլ Մահ-
րուսէտէ Օսմանը Եօղլումուշ, վէ պուլու-
լար Խիթաթիսանլարա վիլիլմէք իթթիլինէ
մուհաթէնաթա լաթը տէյլ իմիլ կիպի,
Եսլանը Խիթաթիսանլարն իսլահաթընտան
պահա իթթիլինին քէնտիլ թէնէսիլիլէ կէօր-
մէքտէ տիր: Մէմալիլ Մահաթէ էհալիսի-
նի էքսլիլինէսինի աղիմէսինին թէնէսիլիլին
մուհիպ օլան չու ֆարգը, տէֆ իթթիլէ
մաղսէտիլիլ, ումում թէպապի Մահաթէ-
լիլին միւնապիլ թիթմաղ իւզըն գաթը
հաղըթիլ Բաթիլիսի ապա մէգհէպ վէ ճիւն
թէֆրիլէ իթթիլինէք, Գանունու էսա-
սիլ իւն պուլունուրտուլար:

Գօնթէրան էսնապընտա Եսլանը պիր
գաղ Խիթաթիսան վիլալիլէթիլին իչին թա-
լէպ օլունան իսլահաթիտան տահա զիտտէ
սէրպիլթ իսլահաթը հալլ պուլունան Գա-
նունու էսնապիլին մէմալիլ Մահաթէնէ շը-
մուլ օլունա տըր, վէ սալլմանաթը Մե-
նիլիլէ իսլա իսլահաթըն իճրաթը հաղգըն-
տա ֆէվզլիտէն աղաթէլ պուլունուրտուլար:
Պունտան պաղա հիւքիւմէթի Մէնիլիլին
պու թարիլտէ տէվլէթ իթթիլէ իւզըն նի-
ւթիլ գալիլիլիլ պուլունուրտուլունու վու-
գուաթլար իսլաթ իտիլօրլար:

Ճաղաթ նէ չարէ քի Բուսիա աղաթիլին
հալլ սէֆրէն գօնթիլմաթը, վէ Բուսիանն
կէրէք Էվրօքանա վէ կէրէք Սիւրաա հու-
տուտ իւզընինէ քիւլիլիլէթիլինէ աղաթը թէ-
նէմիլիլ, տէվլէթի Ալիյէ տալիլ մէմալիլ
քիլին մուհաթիլաթը իչին, պարը կիրան
օլմաղտա օլան քիւլիլիլէթիլինէ թէտարիլէա-
թա մէնապուր իթթիլիլ Դու հալլ տէվլէ-
թի Ալիյէ հաղգընտա իւզըն զիտտէ իթթի-
լիլ Ալիյէ չու հալլ կէթիլինէ քէյիլիլէթ
իւզընին տէվլէթիլին տիգաթընը ճէլպ
իթթիլէ նիլիլիլինէ իւզըն, Բրօթօգօլ իլէ
մէրպուլթաթընը գապուլ իյլէտի:

Գօնթ Շուվալօֆուն պէհանաթընտա
տէրիլիսան օլունան թէրքի սիւրահ շարթլա-
րը, Պայթ Ալիյին տահա զիտտէ թէնաճ-
ճիւլիլին միւնապիլ օլունուր:

Խալա պէհանաթ, պէյն էլ միլիլ օլան

ատաթա մուղայր օլունուրտան պաղա,
պիր գաղ ճիւլիլիլիլ տալաթը կէրէք հիւ-
քիւմէթի Մէնիլիլինէ վէ կէրէք մէմալիլ
Մահրուսէյէ թահաթիլ տիր:

Պիւնապէլին Պայթ Ալի պուլուն մուգա-
պիլ օլան չու աթիտէթ թէքիլիլիլ տիւ-
էլի մուաղլամաթա թէպիլիլ իթթիլէ մէ-
պուրիլիլ կէօրիւնտուլար:

Շիւքիւմէթի Մէնիլիլ Սըրպիսթան իլէ
իյլէտիլի մուսապէրաթա քէնտիսինէ իւզ-
պէր թուրտուլու էֆէքտար իլէ միւնէլիլ
օլունա, Գարաաթալան տէվլէթի մաթպուլա-
պըլա օլան իսլահաթըն սաաթաթաթըն թէ-
սիսէ մուվաֆիֆ օլմաղ իւզըն, պաղը ֆէ-
տաթաթընգաթա պիլէ ըաղը օլունուր տուր:

Պայթ Ալի իթթիլիլաթիլա պիր մէմուր
կէօնտէրմէք պահաթա կէլիլինէ, Բուսիա
տէվլէթի տալիլ պիր մէմուր կէօնտէրաթ
իտիլ, օլ խուսուսա ըրզա կէօնտէրիլիլիլ
միւնքին իտիլ: Ճաղաթ թէքիլիլ սիւրահ մատ-
տէսի մէմուրտուլ տալիլ միւնքին օլունուր-
իլ, թարաֆիլ զօնտտանլարըն պիրէր
թէլէկրաթ քէլիլիլիլիլ պու իլ թէվիլիլէ
օլունապիլիլիլ:

Մէմալիլ Մահաթէնէ օլունուրտուլունու
վուգուլիլ, թէքիլիլ սիւրահ մանիլ օլմաղ մատ-
տէսինէ կէլիլինէ, Պայթ Ալի իսլա յօգթա
իւզընին պէհանաթը մէքըլիլիլ տէ միւն-
տէրիճ օլան իսլահաթըն չիտտէն վէ գա-
թիլիլ ընտու իտէր:

Շարաթա ասաթիլին իսլահաթը իչին էն
կիւզըլ թարիլ, Բուսիանը թէքիլիլ սիւրահ
իթթիլիլ իւզըն, մուաղլամ տէվլէթլէ-
րին նուֆուլարըն իճրա իթթիլիլ տիր:
Տէվլէթի Ալիյէ կէլիլինէ, Բուսիա պու
խուսուսա իճրա իթթիլիլ հալտէ, սալթա-
նաթը Մէնիլիլ տալիլ թէքիլիլ սիւրահ հա-
ղըր պուլունուրտուլար:

Շիւքիւմէթի Մէնիլիլ քէնտիլ հաղգըն
վէ հաղ թէքիլիլիլ կիւզընէք, քէնտի-
սինին իլ յի օլմաթան Բրօթօգօլունու վիճու-
տի պիլ օլունուրտուլունու պիլիլիլիլիլ պէհան
իտիլ, վէ սալթանաթը Մէնիլիլինէ վու-
գու պուլունաթ իթթիլաթաթա ճէվապ օլա-
րաթ, հուգուգու միլիլ մէպտէլիլիլիլ վէ
իսթիլալընը թէնէմին իյլէլիլ մուհաթիլ
իլէ հիւ վաղըթ մուգաթիլիլ իտէնէք տիր:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Պու տէֆա ալաղընը պիր մէք-
թուպտա, չու աթիտէթի մէմունիլիլիլ
պալա իճրաաթ օլունմուշ տուր: շէոյ-
է քի, հիւքիւմէթիլիլիլիլիլիլ պիր գաղ
նէֆէր տէլիլիլիլիլիլ պիր կիւն զօ-
նուշմաղտա իւզըն, իսլահաթը ուլունուր
ֆիւնուն, վէ թալիլմ թէքիլիլիլ, վէ
պիւնաթն ալէյ իլիլիլիլիլիլիլ օլ ճի-
հէթիլ տէրքտար օլան սէֆիլ հալի,
վէ ալէլիլիլիլ, քէնտիլիլիլ, վաղթի
սէպալիլիլիլիլիլ թահաթիլ իլիլիլիլիլ
օլունուրտուլար Գայիլիլիլ թալա գաա-
պաթը իսլահաթիլ միլիլիլիլ հալի հա-
ղըր իւզընիլիլիլ տէնմէյէ պալալաթը-
ղընտա, իլիլիլիլիլիլ պիրիլիլ, իթթի-
ֆաթ ու իթթիլիլիլ սայէսինտէ իւզ-
չօք իլիլիլիլիլիլ իսլահաթիլիլ պուլուն-
մաթընտան պահա իլէ, շէվգ ու զայրէ-
թէ տալիլիլ օլունուր իւզընիլիլ, ա-
նիտէ իլիլիլիլիլ, պաղը թէքիլիլիլիլ
վէ թէնէլիլիլիլ շալլըլաթ, վէ պաղըն
տալիլ թէնիլիլ օլունուր իճրա իտէ-
րէք, հասաթիլիլիլ մէքըլիլ Սըրպիլիլ-
նի մէքըլիլիլիլ իսլա իթթիլէ նիլիլիլ
մէմուրհիլիլիլ, Անմուրէր իսլահաթիլ
ուլունուր վէթ թէքիլիլ իլիլիլիլիլիլ
հիւքիւմէթիլիլիլիլիլիլ պիր միւնէլիլ
ֆաթիլիլիլ իսլահաթիլիլիլիլ, փետ-
րուր 26-րդ, ճիւմա իթթիլիլիլիլիլիլ
Արշալիլ Երկրորդ ողաթիլիլիլիլիլիլ
Շիւքիւմէթի Մէնիլիլ Սիւրահաթիլ թէք-
ճէմէսի օլունուր հալտէ, իճրա իթթիլ-
իլիլ, վէ հաղըր պուլունան զաթլար
թարաֆընտան իսլա օլունան իտանէ-
տէն, չու աթիտէթի մէպալ ճաղը օլ-
մուշ տուր:

Մէզքիւր ընկերութիւնա Շ. Ա. է-
ֆէնտի Սիւրահաթիլիլիլիլիլիլիլիլիլ
Յ. Մ. էֆէնտի Պաղտասարեան տա-
նաթպիր, վէ Ս. էֆէնտի Պաղտասար-
եան տալիլ գանձապետ թայիլին օլուն-
մուշ տուր:

Միւնապիլիլիլիլիլիլիլիլիլ զաթ-
լարըն չու կիւզըլ նիլիլիլ վէ թէնէպ-
պիւլիլիլիլիլ թէպիրէ վէ թահաթիլ իտէ-
րէք, մէլիլիլ իճրաաթ հաղըր պու-
լունմաղլըն, վէ իսլահաթը հալիլիլիլ
իթթիլիլիլիլ հիւքիւմէթ իտէն զէվաթը
մէգաթիլիլիլիլիլիլիլիլիլիլ, քէնտիլ թէ-
շէքըլիլիլիլիլիլ իսլահաթիլիլ, պիլիլ-
քեպիլ թէնէքըլիլիլիլիլիլիլիլիլ պէհան իտէ-
րիլ:

Վաղը օլան հասաթիլ ճէվալիլիլիլ
Գայիլիլ բարա կէլէր ֆիւսաթլա
Ղալ:

130 Յալիլիլ Էֆ. Գաղաթ Սարգիսեան
130 Յարութիւն Ամանէան
130 Յալիլիլ Արալեան
130 Սարգիս Ա. Յալիլիլ
65 Պետրոս Ա. Ջալըքեան
65 Մանուկ Ա. Պաղտասարեան
52 Յարութիւն Տէլիլիլիլ
52 թորոս Միւնապիլիլիլ
52 Եօրիս Միւնիլ օլուն հիւքիւմէթ
52 Յարութիւն Քիւրքիլ օլուն
52 Ալիլիլիլ Ք. Քիւրքեան
40 Անգլիանիլ Ա. Յալիլիլ
30 Նալա Ա. թահապուլունեան
30 Յիւլիանէս Գուհաթիլիլ
26 Միւնիլ Նալա էֆ. Միւնապիլիլիլ
26 Գրիգոր էֆ. Ալիլիլիլ
26 Եսլան Ալիլ օլուն հիւքիւմէթ
26 Գրիգոր Մուրաթեան
13 Յարութիւն Քիւրքեան
13 Եսլան Եսլանիլիլ
13 Իսաք Պայիլ օլուն հիւքիւմէթ
13 Յալիլիլ Փանոսեան
13 Բարաթ Ճ. Տալիլիլիլ
13 Յարութիւն Բուսիան
39 Ճի. Յալիլ Սալիլիլ
52 Աւետիս Ա. Ջալըքեան

1293
310 Եսլան մէմալիլիլ
973 Մէնապիլ իսլահաթիլ

ԻԼԱՆԱԹ

Պալաթ տալիլիլիլիլիլիլիլ Մահաթէն ալ-
թը նամ մահէլիլիլ, միւնէլիլիլ օլան
խանէ վէ տիւրքեան արալարընն,
թարա գալիլիլիլիլ թէլիլիլիլ թան-
զիլիլ հալիլիլ քիւշաթ օլունաճաթ օ-
լան թարիլիլիլ իլիլիլ միւնապիլ լաղը
կէլիլ խանէ վէ տիւրքեան ասլապը
թարաֆընա վիլիլիլիլ իլիլ իսլահաթիլ-
իլիլիլ մէմուր, բաղար վէ սալլ կիւն-
լէրի, մահէլիլ մէքըլիլիլ, սաաթ ալ-
թընա գաաթը մէվճու օլունաղընտան,
ասլապը խանէ վէ տէքաթիլիլ, իւ-
թիլիլ իտէն իլիլ իսլահաթիլիլիլիլիլ
իթթիլ իւզըն, զիլիլ օլունան կիւնիլիլ-
տէ, մէնմուրու միւնապիլիլիլ միւրա-
ճաթ իլիլիլիլիլ լաղըմ կէլիլիլիլ
ճիւլիլիլ մալիլ օլմաղ իլիլ, իսլան
քէլիլիլիլ իսլահաթ օլունուր:

Շէհիլ էմանիլիլ

Էմաղը հիւմունունուր Դարա աղաճ
վէ ֆեաղաթ խանէտէ քեպիլիլ գաղի-
նալարա, Դարա աղաճ մէրաթը վէ միւ-
թէֆէրիլիլիլ, սալլ հալ ըլաղը հա-
ղըր իսլահաթիլիլիլ իթթիլիլիլ,
բարա բարա վէ եա թարաթ իճրա
օլունաճաղընտան, թալիլ օլունաթըն,
վաղը մէքըլիլ գաաթը, իսլահաթիլ
իսլահաթ մէքըլիլիլ կէլիլիլիլ իլան օ-
լունուր:

28 մարթ 1293

Սիւլիլ ՂԱԶԻՍԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Գ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Գալաթաթա իւլիլիլիլ-բաղարընտա
Շ. 41 իսլահաթիլ